

ДОВІДКА
до питання порядку денного засідання колегії
Міністерства молоді та спорту України 04 квітня 2019 року

**"Про підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації
кадрів у сфері фізичної культури і спорту"**

Відповідно до статті 49 Закону України "Про фізичну культуру і спорт" держава забезпечує підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів у сфері фізичної культури і спорту.

Станом на 01 січня 2019 року, за показниками державної статистичної звітності 2-ФК, в Україні у сфері фізичної культури і спорту працюють 70 135 штатних працівників, з яких майже 48,9% працівників закладів освіти, 21% тренерів з видів спорту, 8,4% працівників позашкільних навчальних закладів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл усіх типів, шкіл вищої спортивної майстерності, центрів олімпійської підготовки, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання (крім тренерів з видів спорту), 2,6% працівників структурних підрозділів з питань фізичної культури і спорту усіх рівнів (у тому числі з них: 29% працівники об'єднаних територіальних громад, сіл, селищ, міст, працівників фізкультурно-спортивних товариств), 2,8% працівників спортивних споруд, 2% працівників фізкультурно-спортивних товариств, 0,2 працівників відокремлених підрозділів національних спортивних федерацій, 3,4% спортсменів-інструкторів з видів спорту, 10,7% інших працівників закладів, установ, організацій сфери фізичної культури і спорту (**Таблиця, діаграма 1**).

Із загальної кількості фізкультурних кадрів 77% мають спеціальну вищу освіту з фізичної культури і спорту.

У сфері фізичної культури і спорту із 978 532 спортсменами проводять заняття 32 457 тренерів, у тому числі 9 269 тренерів з видів спорту, тренерів-викладачів, викладачів, які проводять заняття у спортивних клубах. 20 815 тренерів мають спеціальну вищу освіту з фізичної культури і спорту.

Слід зазначити, що із числа тренерів з видів спорту, тренерів-викладачів, викладачів зі спорту, які проводять заняття з видів спорту, 14 691 є штатними працівниками, що складає 45,2%.

Із числа усіх тренерів у кожній групі видів спорту штатними працівниками є: 50,4% - штатних працівників в літніх олімпійських видах спорту, 64% - в зимових олімпійських видах спорту, 30% - в неолімпійських видах спорту, 35% - у видах спорту інвалідів з ураженнями опорно-рухового апарату, вадами зору, слуху та розумового і фізичного розвитку.

Із числа усіх штатних тренерів 64% мають вищу спеціальну освіту з фізичної культури і спорту. Серед них у кожній групі видів спорту мають вищу спеціальну освіту з фізичної культури і спорту: в літніх олімпійських видах спорту 69%, в зимових олімпійських видах спорту 75%, в неолімпійських видах спорту 47%, у видах спорту інвалідів з ураженнями

опорно-рухового апарату, вадами зору, слуху та розумового і фізичного розвитку 76% .

У дитячо-юнацьких спортивних школах працює 11 480 тренерів-викладачів (станом на 01.02.2019), що становить орієнтовно 75% від загальної кількості усіх штатних тренерів.

Як показало оперативне опитування територіальних органів виконавчої влади з питань фізичної культури і спорту, протягом 2018-2019 навчального року до дитячо-юнацьких спортивних шкіл усіх типів вперше були прийняті на роботу 284 тренери (у тому числі 197 мають професійну кваліфікацію "тренер-викладач", "тренер з виду спорту"). Для порівняння: у попередньому році були прийняті вперше на роботу 346 тренерів (у тому числі 229 мали професійну кваліфікацію "тренер-викладач", "тренер з виду спорту") (**Таблиця 2**).

Протягом десяти років продовжує старішати тренерський склад дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Так, у 2007 році штатні тренери-викладачі за віком поділялися: до 30 років - 28,3%, від 30 до 60 років - 64,3%, старші за 60 років - 7,4%. У 2018 році цей показник становить: до 30 років - 19%, від 30 до 60 років - 64 %, старші за 60% - 17% (**Діаграма 3**).

Результати зведеній інформації органів державного управління з питань фізичної культури і спорту, які узагальнюються за додатковою інформацією до форми державної статистичної звітності 2-ФК про кваліфікаційний рівень тренерів з видів спорту, при допустимій похибці опитування, зазначають, що із всього числа кадрів, які проводять заняття з видів спорту, 19,4% мають кваліфікацію тренерів з відповідного виду спорту, 8,4% - тренери з іншого виду спорту, 38,5% є фахівцями сфері фізичної культури і спорту, але не тренерами за кваліфікацією у дипломі, 33,7% осіб, які проводять заняття, не є фахівцями з фізичної культури і спорту (**Діаграма 4**).

При цьому, в літніх олімпійських видах спорту ці показники становлять: 24% мають кваліфікацію тренерів з відповідного виду спорту, 7% - тренери з іншого виду спорту, 40% є фахівцями сфері фізичної культури і спорту, але не тренерами за кваліфікацією у дипломі, 29% осіб, які проводять заняття, не є фахівцями з фізичної культури і спорту.

Відповідно в зимових олімпійських видах спорту: 19% мають кваліфікацію тренерів з відповідного виду спорту, 9% - тренери з іншого виду спорту, 45% є фахівцями сфері фізичної культури і спорту, але не тренерами за кваліфікацією у дипломі, 27% осіб, які проводять заняття, не є фахівцями з фізичної культури і спорту.

В неолімпійських видах спорту: 5% мають кваліфікацію тренерів з відповідного виду спорту, 12% - тренери з іншого виду спорту, 32% є фахівцями сфері фізичної культури і спорту, але не тренерами за кваліфікацією у дипломі, 51% осіб, які проводять заняття, не є фахівцями з фізичної культури і спорту.

У видах спорту інвалідів з ураженнями опорно-рухового апарату, вадами зору, слуху та розумового і фізичного розвитку: 16% мають

кваліфікацію тренерів з відповідного виду спорту, 8,5% - тренери з іншого виду спорту, 42% є фахівцями сфери фізичної культури і спорту, але не тренерами за кваліфікацією у дипломі, 33,5% осіб, які проводять заняття, не є фахівцями з фізичної культури і спорту.

(Таблиця 5).

Показники стану фізичної культури і спорту в об'єднаних територіальних громадах свідчать, що з понад 60 000 особами, які займаються усіма видами спорту, проводять заняття 2 254 працівників, у тому числі 664 штатних тренерів. На 1 штатного тренера припадає в середньому 90 спортсменів (в цілому по території – 67). До фізкультурно-оздоровчої роботи залучено 426 468 осіб, з яких 32% займаються всіма видами фізкультурно-оздоровчої діяльності у позанавчальній процес.

Типові кваліфікаційні характеристики посад працівників сфери фізичної культури і спорту та вимоги до змісту професійної діяльності та кваліфікації працівників визначаються на основі Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників сфери фізичної культури і спорту, Випуск 85 "Спортивна діяльність", затвердженого наказом Міністерства молоді та спорту від 28 жовтня 2016 року № 4080 за погодженням з Міністерством праці та соціальної політики.

Підготовку та перепідготовку кадрів для сфери фізичної культури і спорту кваліфікаційного рівня "бакалавр" та "магістр" здійснюють 46 закладів вищої освіти. На 2018-2019 навчальний рік обсяги державного замовлення складають 5500 фахівців за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт".

Щорічно вищими закладами освіти випускається орієнтовно 6 000 фахівців для сфери фізичної культури і спорту(Таблиця 6).

4 заклади вищої освіти є спеціалізованими з фізичної культури і спорту, а саме Національний університет фізичного виховання і спорту України, Львівський державний університет фізичної культури ім.. І.Бабешко, Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту, Харківська державна академія фізичної культури.

Із числа вперше прийнятих на роботу тренерів-викладачів через один рік після закінчення закладу вищої освіти - 61% закінчили зазначені навчальні заклади (у попередньому році 63%).

За вибірковою інформацією Державної служби зайнятості населення, за окремими професіями у 2018 році було зареєстровано 869 вакансій тренерів-викладачів (на кінець року - 17), відповідно: 558 інструкторів з фізкультури (48), 97 фахівців з фізичної реабілітації (15), 178 фітнес-тренерів (25), 71 тренер з виду спорту (6), 7 лікарів спортивної медицини (1), 6 методистів з фізичної культури (0), 4 масажисти спортивні (1) (Таблиця 7).

Найбільший попит за спеціальністю "інструктор з фізкультури" - в м. Києві, Дніпропетровській, Харківській, Львівській, Одеській, Миколаївській областях; за спеціальністю "тренер з виду спорту" - Івано-Франківській області; за спеціальністю "фітнес-тренер" - Львівській,

Дніпропетровській, Херсонській областях; за спеціальністю "фахівець з фізичної реабілітації" - Київській, Львівській областях.

Згідно з інформацією Державної служби зайнятості населення, станом на 01 лютого 2019 року чисельність безробітних, дотичних до сфери фізичної культури і спорту, складає орієнтовно 918 осіб при наявності 160 офіційно зареєстрованих вакансій (**Таблиця 8**).

За ініціативи Міністерства молоді та спорту постановою Кабінету Міністрів України від 6 лютого 2019 р. № 73 встановлені основні засади діяльності закладів спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання усіх типів незалежно від підпорядкування і форми власності. Зазначені заклади забезпечують відбір та здійснюють спортивну підготовку обдарованих дітей та молоді, створюють умови для розвитку їх індивідуальних здібностей з метою поглибленаого оволодіння спеціалізацією в обраному виді спорту, досягнення високих спортивних результатів та поповнення національних збірних команд.

Відповідно до Закону України "Про фізичну культуру і спорт" підвищення кваліфікації кадрів здійснюється один раз на 5 років.

Курси підвищення кваліфікації тренерів та фахівців організовують заклади вищої освіти, які мають право на здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти на першому рівні вищої освіти з підвищення кваліфікації за спеціальністю 017 "Фізична культура і спорт".

Відповідно до наказу Міністерства молоді та спорту від 22.03.2018 № 1270 "Про затвердження Змін до Положення про підвищення кваліфікації тренерів (тренерів-викладачів) та інших фахівців у сфері фізичної культури і спорту" тренери та фахівці можуть проходити навчання, що проводять всеукраїнські спортивні федерації із статусом національної спортивної федерації з відповідного виду спорту.

Міністерством молоді та спорту вживаються окремі заходи щодо підвищення кваліфікації тренерів штатної команди національних збірних команд.

Зокрема, на базі центру підвищення кваліфікації та перепідготовки Національного університету фізичного виховання і спорту України підвищили кваліфікацію протягом останніх 2 років 48 таких тренерів.

За рахунок коштів державної підтримки Національному олімпійському комітету України 1946 тренерів, суддів та фахівців національних спортивних федерацій взяли участь у всеукраїнських семінарах та 77 - у міжнародних.

Слід загострити увагу на підготовці кадрів зі спортивної медицини.

За даними Державного закладу "Центр медичної статистики МОЗ України", станом на 01.01.2018 чисельність лікарів з лікувальної фізкультури та спортивної медицини в Україні загалом становить лише 443 особи, з них лікарів спортивної медицини, за даними Державної установи "Український медичний центр спортивної медицини МОЗ України" – 198 осіб, що вкрай недостатньо для забезпечення медичних потреб сфери фізичної культури та спорту.

Згідно зі статистичними даними Мінмолодьспорту станом на 01.01.2019 в Україні загалом спортом займаються близько 979 тисячі осіб, кількість осіб, які охоплено фізкультурно-оздоровчою діяльністю, становить 5 048 543 осіб. Усього контингент обслуговування, який потребує якісної медичної допомоги за спеціальністю "Спортивна медицина", становить 2 298 370 осіб.

За оперативною інформацією кафедри медичної реабілітації, фізіотерапії і спортивної медицини Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, медичними навчальними закладами вищої освіти в Україні щороку готується близько 30 лікарів зі спортивної медицини.

З метою вирішення проблем у кадрових питаннях галузі спортивної медицини за ініціативою Мінмолодьспорту спільно з Ужгородським національним університетом, вперше в країні, запроваджено дистанційну програму розширення компетентності сімейних лікарів за спеціальністю "Спортивна медицина". До першої хвилі навчання включено 250 лікарів. Станом на сьогодні, вже подано 594 заявки від сімейних лікарів з усіх регіонів України на цей цикл навчання.

Запровадження цієї широкомасштабної програми навчання дасть змогу надати вторинну спеціалізацію із спортивної медицини тисячам сімейних лікарів, які здійснюють медичну допомогу на первинному рівні. Станом на 01.01.2018 загальна кількість лікарів загальної практики - сімейної медицини становить більше 20 тисяч осіб.

На базі Національної медичної академії післядипломної освіти ім. Шупика за останні 2 роки пройшли підвищення кваліфікації 11 тренерів-лікарів штатної команди національних збірних команд України.

У 2013 р. між Національним університетом фізичного виховання і спорту України та Київським медичним університетом підписано Договір про співробітництво з питань підготовки лікарів зі спортивної медицини за спеціальністю 222 "Медицина", освітня програма "Лікувальна справа" з використанням в навчальному плані варіативної компоненти з дисциплін, які є основою викладання елементів спортивної медицини. Відповідно до Договору Національний університет фізичного виховання і спорту України проводить роботу з організації навчального процесу за циклами спеціальних і спеціально-практичних дисциплін, тем та курсів для спеціалізованої групи зі спортивної медицини медичного факультету Київського медичного університету в обсязі до 15% навчальних годин як варіативної частини змісту освіти за спеціальністю 222 "Медицина".

Одночасно слід констатувати, що на сьогодні процес управління підготовкою, перепідготовкою та підвищенням кваліфікації кадрів у сфері фізичної культури і спорту потребує організації системної роботи, спрямованої на формування, удосконалення, впровадження комплексу заходів для докорінного поліпшення якості кадрового потенціалу, забезпечення його ефективного професійного розвитку та запровадження кадової політики, що узгоджуватиметься зі стратегією розвитку сфери фізичної культури і спорту.

При визначенні комплексу заходів в першу чергу необхідно врахувати такі позиції.

Структура кадрів сфери фізичної культури і спорту потребує ґрунтовного моніторингу та аналізу. Існуюча система збирання та узагальнення державної статистичної звітності за формою 2-ФК не відображає в повній мірі показники розвитку спортивної індустрії.

Більшість фітнес-центрів, спортивних клубів приватної власності не подають звітність. Таким чином, у загальній звітності не враховується інформація щодо надавачів та користувачів послугами зазначених закладів. Слід констатувати, що лише компаній та ФОП за КВЕД 93.13 "діяльність фітнес-центрів" в Україні орієнтовно 486, а компаній та ФОП за КВЕД 93.12 "спортивні клуби" орієнтовно 977 (за посиланням <https://youcontrol.com.ua/catalog/kved/93/>).

Відсутність об'єктивної картини щодо забезпеченості кадрами сфери фізичної культури і спорту не дозволяє професійно прогнозувати та планувати процес підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, визначати необхідний фінансовий ресурс для покриття витрат на зазначені цілі.

Є необхідним приведення до вимог сучасності та європейських стандартів Класифікатора професій та Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 85 "Спортивна діяльність".

Зміни у суспільному житті потребують запровадження нових професій та підготовки висококваліфікованих кадрів, зокрема менеджерів спорту.

Наприклад, будівництво багатофункціональних спортивних комплексів вимагає залучення фахівців, здатних вибудувати логістику розміщення та прорахунку ефективності використання зазначененої споруди в подальшому.

Децентралізація управління та створення об'єднаних територіальних громад вимагає залучення до них фахівців, озброєних широким колом знань і умінь, корисних в умовах обмеженості вузькопрофільних кадрів.

Не реалізованим залишилося положення 49 статті Закону України "Про фізичну культуру і спорт" щодо унормування в рішеннях Кабінету Міністрів України залучення до процесу ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів, у яких здійснюється підготовка фахівців сфері фізичної культури і спорту, представників центрального органу виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту.

Не зважаючи на внесені зміни до Положення про підвищення кваліфікації тренерів (тренерів-викладачів) та інших фахівців у сфері фізичної культури і спорту щодо залучення до підвищення кваліфікації національних спортивних федерацій, у сфері відсутня система поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти та наступність оволодіння необхідними знаннями протягом трудової діяльності.

Лише окремі спортивні федерації долучилися до участі у підвищенні кваліфікації тренерського складу з видів спорту.

У сфері фізичної культури і спорту відсутні професійні стандарти, що базуються на компетентнісному підході, який передбачає формування вимог

до знань, умінь і навичок працівника, що забезпечують якісне виконання основних трудових функцій у сфері професійної діяльності.

Конкурс, що проводиться на заміщення вакантних посад штатної команди національних збірних команд, не сприяє об'єктивному визначеню рівня знань та умінь кандидатів на посади.

Низький рівень заробітної плати молодих спеціалістів, які закінчили заклад вищої освіти (наприклад: тренер-викладач дитячо-юнацької спортивної школи після закінчення закладу вищої освіти отримує орієнтовно 4 000 грн.), залишає поза сферою необхідних фахівців, які поповнюють трудовий ресурс інших галузей.

Продовжується система підготовки кадрів для сфери фізичної культури і спорту не спеціалізованими вищими закладами освіти.

На думку фахівців, лише спеціалізовані заклади вищої освіти з фізичної культури і спорту мають відповідну матеріально-технічну та наукову базу, кваліфікований кадровий потенціал для підготовки фахівців сфери фізичної культури і спорту.

Новітні форми рухової активності та поширення різноманітних видів спорту потребує удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації у сфері фізичної культури і спорту та приведення її до європейських та світових стандартів.

Директор департаменту
олімпійського спорту
Міністерства молоді та
спорту України

Р. ВІРАСТЮК

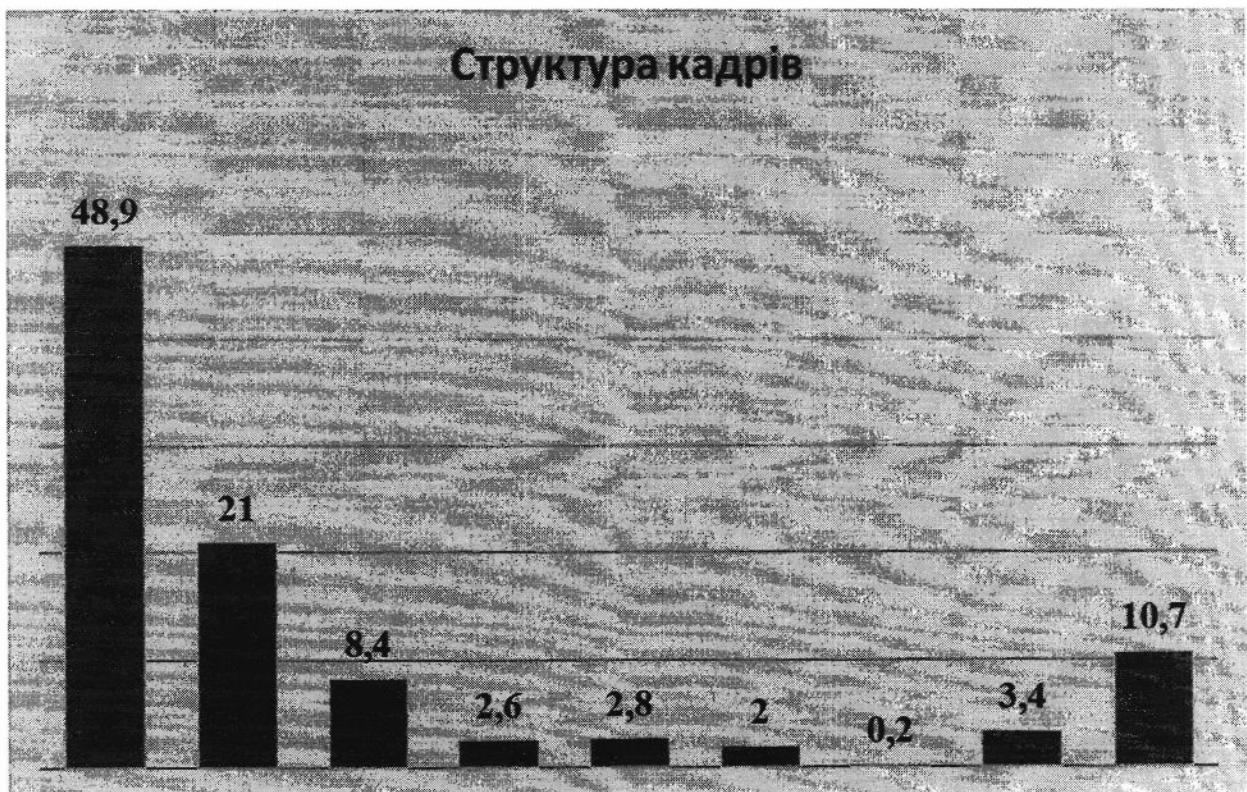
2019 р.

Таблиця 1

I. Фізкультурні кадри(на кінець звітного року)				
Назва показника	№ рядка	Кількість штатних працівників – усього	Із кількості штатних працівників – кількість жінок	Кількість штатних працівників, які мають спеціальну вищу освіту з фізичної культури і спорту
Працівники сфери фізичної культури та спорту	1	70 135	25 810	53 639
у тому числі	2	3 432	3 041	1 832
дошкільних навчальних закладів				
загальноосвітніх навчальних закладів	3	23 674	7 950	21 425
професійно-технічних навчальних закладів	4	1 648	432	1 460
закладів вищої освіти	5	5 539	2 058	5 180
позашкільних навчальних закладів	6	5 337	2 045	3 667
з них	6.1	3 762	1 496	2 835
дитячо-юнацьких спортивних шкіл усіх типів (за винятком тренерів-викладачів)				
шкіл вищої спортивної майстерності, центрів олімпійської підготовки, спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю (за винятком тренерів з видів спорту, тренерів-викладачів, викладачів зі спорту)	7	561	236	415
спортивних споруд	8	1 926	590	744
навчальних закладів, підприємств, установ, організацій усіх типів	9	3 098	1 266	1 858
з них у спортивних та фізкультурно-оздоровчих клубах за місцем роботи громадян	9.1	679	235	347
місцем проживання громадян	9.2	2 004	903	1 235
місцем навчання громадян	9.3	415	128	276
структурних підрозділів з фізичної культури і спорту органів виконавчої влади (місцевого самоврядування) всіх рівнів	10	1 867	983	768
з них	10.1	91	51	49
центральних				
обласних	10.2	220	129	108
районних	10.3	668	333	233
міських	10.4	346	175	168
об'єднаних територіальних громад сіл, селищ, міст	10.5	542	295	210
фізкультурно-спортивних товариств та відомчих фізкультурно-спортивних організацій всіх рівнів	11	1 627	575	956
відокремлених підрозділів національних спортивних федерацій	12	154	52	97
тренери з видів спорту, тренери-викладачі, викладачі зі спорту	13	14 691	4 206	12 419
з них	13.1	653	215	503
тренери штатних національних збірних команд				

України з видів спорту				
тренери штатних національних збірних команд	13.2	166	60	60
України з видів спорту інвалідів				
спортсмени-інструктори з видів спорту	14	2 404	959	1 408
з них спортсмени-інструктори штатних національних збірних команд України з видів спорту	14.1	1 611	652	1 298
спортсмени-інструктори штатних національних збірних команд України з видів спорту інвалідів	14.2	621	231	73
спортсмени-інструктори штатних спортивних команд резервного спорту	14.3	172	76	37
інструктори з фізичної культури сільських та селищних рад, об'єднаних територіальних громад	15	810	82	277
спеціалісти з фізичної реабілітації (тренери-реабілітологи)	16	172	71	161
інші працівники фізичної культури та спорту	17	2 842	1 142	698

Діаграма 1

працівників закладів освіти	
тренерів з видів спорту	
працівників позашкільних закладів (крім тренерів)	
працівників структурних підрозділів ФКС	
працівників спортивних споруд	
працівників ФСТ	
працівників підрозділів Федерацій	
спортсменів-інструкторів	
інші працівники	

Таблиця 2

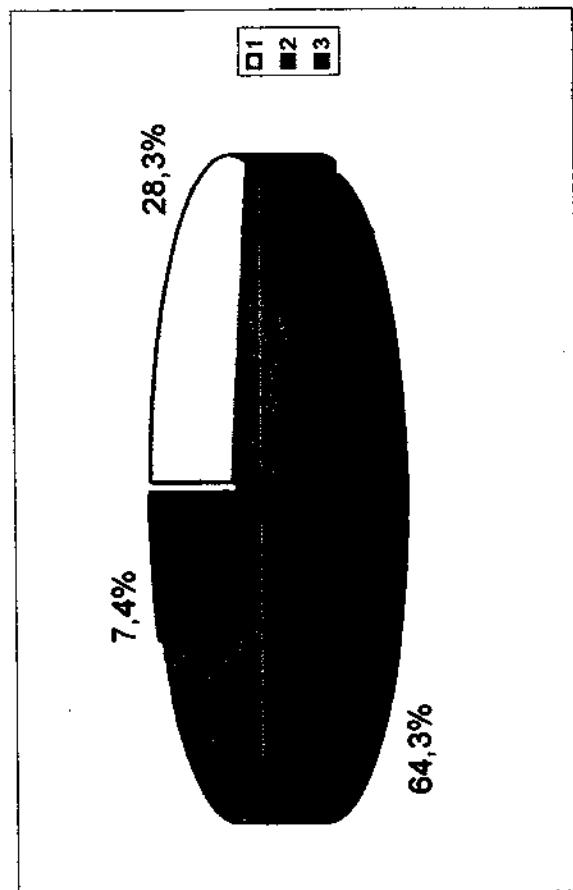
Показники тренерів-викладачів працюючих у ДЮСШ, СДЮШОР за 2018 рік

№	Назва області	кількість тренерів, усього	у тому числі штатні	%	із загальної кількості штатних тренерів віком:					
					до 30 років	%	30-60 років	%	60 та старші	%
1	АР Крим	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
2	Вінницька	709	396	55,9	82	20,7	240	60,6	74	18,7
3	Волинська	447	270	60,4	48	17,8	190	70,4	32	11,9
4	Дніпропетровська	1402	940	67,0	132	14,0	618	65,7	190	20,2
5	Донецька	831	514	61,9	79	15,4	317	61,7	118	23,0
6	Житомирська	542	281	51,8	55	19,6	183	65,1	43	15,3
7	Закарпатська	478	251	52,5	60	23,9	155	61,8	36	14,3
8	Запорізька	829	571	68,9	88	15,4	372	65,1	111	19,4
9	Івано-Франківська	717	487	67,9	130	26,7	298	61,2	59	12,1
10	Київська	938	560	59,7	95	17,0	379	67,7	86	15,4
11	Кіровоградська	507	264	52,1	59	22,3	164	62,1	41	15,5
12	Луганська	305	195	63,9	31	15,9	125	64,1	39	20,0
13	Львівська	1155	732	63,4	124	16,9	447	61,1	161	22,0
14	Миколаївська	654	428	65,4	96	22,4	268	62,6	64	15,0
15	Одеська	935	584	62,5	77	13,2	387	66,3	120	20,5
16	Полтавська	623	360	57,8	65	18,1	238	66,1	57	15,8
17	Рівненська	539	314	58,3	80	25,5	188	59,9	46	14,6
18	Сумська	671	419	62,4	65	15,5	303	72,3	51	12,2
19	Тернопільська	373	256	68,6	65	25,4	142	55,5	49	19,1
20	Харківська	1640	983	59,9	203	20,7	625	63,6	155	15,8
21	Херсонська	585	324	55,4	61	18,8	207	63,9	56	17,3
22	Хмельницька	618	352	57,0	69	19,6	234	66,5	49	13,9
23	Черкаська	487	276	56,7	51	18,5	180	65,2	45	16,3
24	Чернівецька	436	224	51,4	54	24,1	119	53,1	51	22,8
25	Чернігівська	617	335	54,3	73	21,8	208	62,1	54	16,1
26	м.Київ	1526	1128	73,9	229	20,3	733	65,0	166	14,7
27	м.Севастополь	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ВСЬОГО:	18564	11444	61,6	2171	19,0	7320	64,0	1953	17

Діаграма 3

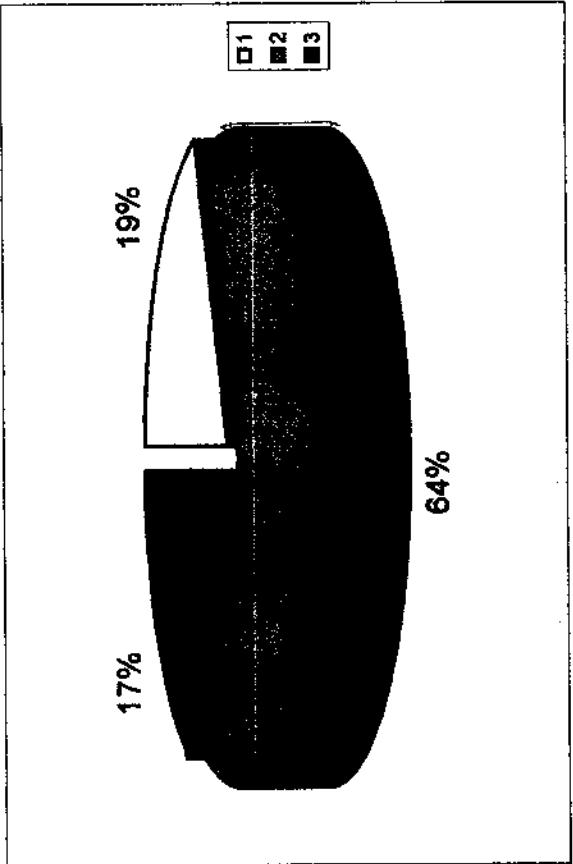
ВІКОВИЙ ПРОЦЕНТАЖНИЙ ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДЧІВ ДИДЯЧО-ЮНАЦЬКИХ СПОРТИВНИХ ШКЛІ (У ВІДСТОКАХ) 2007/2018 РОКИ

2007 рік

28,3% → до 30 років
64,3% → від 30 до 60 років
7,4% → понад 60 років

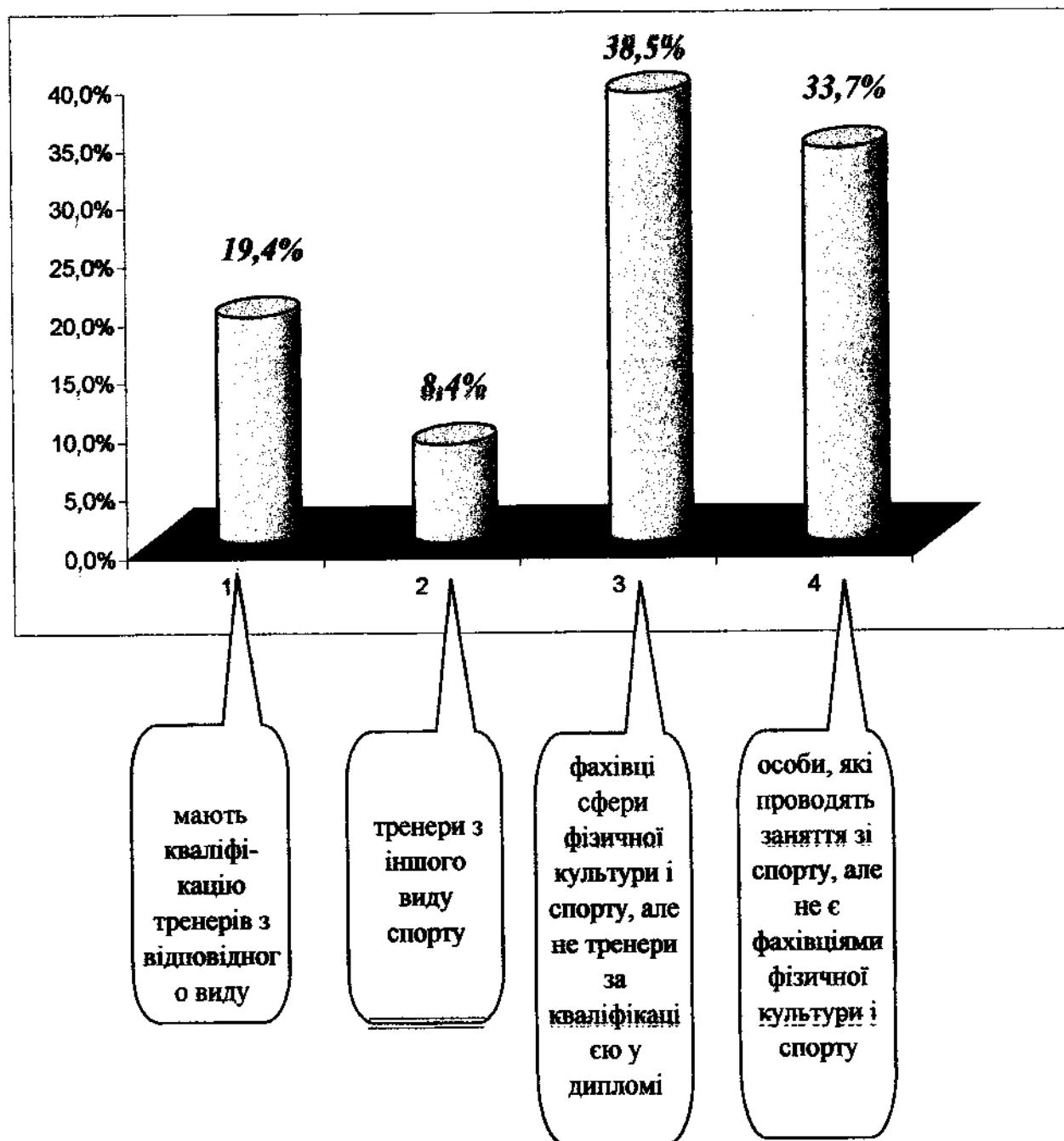
2018 рік

19% → до 30 років
64% → від 30 до 60 років
17% → понад 60 років

Діаграма 4

КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ ТРЕНЕРІВ З ВИДІВ СПОРТУ (за опитуванням)

Таблиця 5

**Інформація про кваліфікаційний рівень
осіб, які проводять заняття з видів спорту
(за опитуванням)**

№ п/п	Групи видів спорту (за формою 2-ФК)	Із числа осіб, які проводять заняття з видів спорту			
		тренерів з відповідн ого виду спорту	тренерів з іншого виду спорту	фахівців сфери фізичної культури і спорту, але не тренерів за кваліфікацією у дипломі	фахівців не сфери фізичної культури і спорту
		%	%	%	%
1.	Літні олімпійські види спорту	24	7	40	29
2.	Зимові олімпійські види спорту	19	9	45	27
3.	Неолімпійські види спорту	5	12	32	51
4.	Види спорту інвалідів з ураженнями опорно-рухового апарату, вадами зору, слуху та розумового і фізичного розвитку	16	8,5	42	33,5

Таблиця 6

**Підготовка фахівців у вищих навчальних закладах на початок 2017/18 навчального року, за галузями
знань (осіб)***

	Коледж, технікум, училища	Університети, академії, інститути						
		Кількість прийнятих на початковий цикл навчання	Кількість студентів, усього	З них жінок	Кількість прийнятих на початковий цикл навчання	Кількість студентів, усього	З них жінок	Кількість випущених з НВЗ, усього
A	1	2	3	4	5	6	7	8
УСЬОГО	-	88540	49110	60818	35076	-	514379	267254
у тому числі за галузями знань								272349
—згідно з переліком 1997 р.								142007
МЕДИЦИНА	-	-	-	-	-	-	-	572
ОСВІТА	-	8696	7040	6735	5038	-	39451	26918
Педагогічна освіта	-	7576	6689	5857	4770	-	23821	21024
Фізичне виховання, спорт і здоров'я	-	1120	351	878	268	-	15630	5894
Інженерні								6178
ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ТА МІСТЕЦТВО	-	8864	6482	4930	3738	-	52406	41377
Культура	-	1812	1255	1364	1075	-	5197	4063
Мистецтво	-	7008	5187	3510	2611	-	16729	12558
Гуманітарні науки	-	44	40	56	52	-	30480	24756
СОЦІАЛЬНІ НАУКИ, БІЗНЕС І ПРАВО	-	9654	6164	8250	5462	-	15555	95540
Соціально-політичні науки	-	47	34	32	21	-	14518	11489
Міжнародні відносини	-	15	4	-	-	-	5019	3272
Журналістика та інформація	-	134	103	66	54	-	5854	4611
Право	-	3917	2292	2373	1374	-	45115	22143
Економіка та підприємництво	-	4827	3338	5434	3806	-	64630	42102
Менеджмент і адміністрування	-	714	393	345	207	-	20419	11923
								10628
								6258

*Державна служба статистики України "Вища освіта в Україні", Статистичний збірник

Таблиця 7

**Інформація щодо кількості вакансій, зареєстрованих у державній службі зайнятості, за 2018 рік
(за окремими професіями)**

	інструктор з фізкультури	лікар спортивний	масажист спортивний	тренер з фізичної культури	тренер з виду спорту	тренер з виду спорту		фахівець з фізичної реабілітації		Фітнес-тренер								
						01.01.2019	2018 рік	01.01.2019	2018 рік									
A	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Україна (весього)	558	48	7	1	4	1	6	0	71	6	869	17	97	15	178	25		
Вінницька	13	1	3								7	1	1	1				
Волинська	8							1	3		9		4	1	8	2		
Дніпропетровська	66	8								5	1	60	4	8	1	20	6	
Донецька	10					1				5		23		2	13	2		
Житомирська	10	1								3		40	2	6	1	11	2	
Закарпатська	2			1	1					1		13		3				
Запорізька	15							1	1		14		3	1	7	1		
Івано-Франківська	28									24	4	97		3		2		
Київська	21	4									21	2	11	4	9	1		
Кіровоградська	6										21	1			8			

Луганська	9		2				24	3	1
Львівська	31	2	1			1	123	2	11
Миколаївська	31		1	2	1	17	0	25	10
Одеська	31	4			1	24	1	4	3
Полтавська	21				1	36	4	1	8
Рівненська	16	1		1	8	81	4	3	3
Сумська	28	1		1	1	23	9	3	5
Тернопільська	4				6	49	2	1	2
Харківська	45	4				83	7	1	17
Херсонська	12	1	1		1	32	3	3	
Хмельницька	6	1			1	11	2	5	11
Черкаська	13					12	0	6	
Чернівецька	21	4			1	24	3	1	3
Чернігівська	27	2			2	20	2	3	5
м. Київ	84	15	1		4	5	2	2	3

Таблиця 8

**Професійний склад зареєстрованих безробітних та вакансій
станом на 1 лютого 2019 року (за даними Держслужби зайнятості)**

Назва професії (посади)	Код професії (посади)	Чисельність безробітних, осіб	Кількість вакансій, одиниць	Дефіцит вакансій (-), дефіцит кадрів (+)
A	Б	1	2	3
Усього		918	160	758
генеральний секретар федерації з виду спорту	1143.4	1	0	-1
директор комплексу (оздоровчого, спортивного, туристського)	1210.1	13	2	-11
директор (інший керівник) підприємства, установи, організації фізкультурно-спортивної спрямованості	1210.1	370	4	-366
директор школи (вищої спортивної майстерності, спеціалізованої дитячо-юнацької, спортивно-технічної і т. ін.)	1210.1	27	2	-25
начальник навчального (навчально-тренувального) центру	1210.1	4	0	-4
головний тренер команди (збірної, клубної)	1229.6	2	1	-1
завідувач бази спортивної	1229.6	2	0	-2
завідувач спортивної споруди	1229.6	1	1	0
начальник клубу (аероклубу, службового собаківництва, спортивно-технічного, стрілецько-спортивного	1229.6	1	0	-1
начальник команди з виду спорту (збірної, клубної)	1229.6	3	0	-3
лікар спортивний (збірної чи клубної команди)	2229.2	3	2	-1
методист з фізичної культури	2351.2	4	0	-4

керівник секції спортивного напряму	2359.2	2	1	-1
масажист спортивний	3226	6	0	-6
фахівець з фізичної реабілітації	3226	41	19	-22
інструктор оздоровчо-спортивного туризму (за видами туризму)	3414	3	0	-3
інструктор з фізкультури	3475	91	54	-37
інструктор-методист з фізичної культури та спорту	3475	31	4	-27
інструктор-методист спортивної школи	3475	15	3	-12
спортсмен-інструктор	3475	18	1	-17
спортсмен-інструктор збірної команди України	3475	5	0	-5
суддя з виду спорту	3475	2	0	-2
тренер з виду спорту (федерації, збірної чи клубної команди, спортивної школи і т. ін.)	3475	29	3	-26
тренер-викладач з виду спорту (спортивної школи, секції і т. ін.)	3475	139	36	-103
інструктор-методист тренажерного комплексу (залу)	3475	19	4	-15
спортсмен-професіонал з виду спорту	3475	15	2	-13
інструктор з аеробіки	3475	1	0	-1
фітнес-тренер	3475	55	20	-35
тренер-методист	3475	11	1	-10
стюард (стадіони та інші спортивні споруди)	5149	2	0	-2
інструктор спортивний з туристичного супроводу (за видами туризму)	5149	2	0	-2

**РІШЕННЯ
КОЛЕГІЇ МІНІСТЕРСТВА МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ**

" 04 " квітня 2019 року

№ _____

**Про підготовку, перепідготовку та
підвищення кваліфікації кадрів у
сфері фізичної культури і спорту**

На засіданні колегії Міністерства молоді та спорту України 04 квітня 2019 року, заслухавши та обговоривши інформацію Міністра молоді та спорту України ЖДАНОВА І. О. та ректора Національного університету фізичного виховання і спорту України професора ІМАСА Є. В., а також взявши до відома довідку з питання порядку денного "Про підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів у сфері фізичної культури і спорту ",

КОЛЕГІЯ УХВАЛЮЄ:

1. Інформацію Міністра молоді та спорту України ЖДАНОВА І. О. та ректора Національного університету фізичного виховання і спорту України професора ІМАСА Є. В. взяти до відома.

2. Рекомендувати Міністерству молоді та спорту України здійснити ряд організаційно-практичних заходів, зокрема:

моніторинг галузевого ринку праці на всіх рівнях адміністративно-територіального устрою, починаючи з об'єднаних територіальних громад, та визначення потреби у відповідних фахівцях (за номенклатурою професій та кількістю), створення умов для появи вакансій (за необхідності);

внесення, за потреби, змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, випуск 85 "Спортивна діяльність", з урахуванням сучасних умов та вимог ринку праці, зокрема, щодо визначення кваліфікаційних характеристик фахівців, які проводять фізкультурно-оздоровчу діяльність в об'єднаних територіальних громадах, спортивних клубах, фітнес-центріах тощо;

розроблення і впровадження галузевих рамок кваліфікацій та відповідних професійних стандартів (після розроблення Міністерством освіти і науки України Національної рамки кваліфікацій);

сприяння формуванню системи сертифікації кадрів з фізичної культури і спорту;

поєднання та розвитку формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері фізичної культури і спорту впродовж роботи фахівців сфери, забезпечення неперервності та наступності професійного зростання;

проведення моніторингових досліджень щодо працевлаштування випускників закладів вищої освіти, які здобули вищу освіту за спеціальністю з фізичної культури і спорту;

підвищення престижності професій у сфері фізичної культури і спорту та рівня соціальної захищеності працівників, удосконалення системи їх морального та матеріального стимулювання, нормування та оплати праці.

3. Ініціювати в установленому порядку внесення змін до Закону України "Про фізичну культуру і спорт" в частині повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури і спорту щодо організації кадрового забезпечення сфери.

4. Вивчити питання щодо нормативно-правового забезпечення функціонування у сфері фізичної культури і спорту суб'єктів фітнес індустрії.

5. Порушити клопотання перед Міністерством освіти і науки України про доповнення переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266, галуззю знань "30 Фізична культура і спорт" та такими її спеціальностями "301 Спорт", "302 Фізичне виховання", "303 Фітнес та рекреація", "304 Менеджмент спортивної діяльності".

6. Контроль за виконанням рішення колегії залишаю за собою.

Голова колегії, Міністр молоді
та спорту України

І. ЖДАНОВ

Handwritten signatures of Oleksandr Shchegolev and Ihor Hutsul are present at the bottom left and bottom right respectively, corresponding to their names in the text above.